

Centrum **Seksueel Geweld**

Centrum Seksueel Geweld Amsterdam-Amstelland

Jaarcijfers 2019

Voor u ligt het jaarverslag 2019 van het Centrum Seksueel Geweld Amsterdam-Amstelland. Het CSG Amsterdam-Amstelland is één van de 16 CSG's die samen een landelijk dekkend netwerk vormen. Het CSG Amsterdam-Amstelland¹ is geen fysieke locatie maar een samenwerkingsverband. GGD Amsterdam, Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland, Politie Eenheid Amsterdam, Amsterdam UMC, OLVG Locatie Oost, BRicht GGZ, De Bascule, ARQ Centrum '45, Slachtofferhulp Nederland en Qpido zijn kernpartners en vormen samen de netwerkorganisatie CSG.

Het CSG biedt zorg aan slachtoffers van seksueel geweld. Voor slachtoffers die kort geleden (7 dagen of korter) een aanranding of verkrachting hebben meegemaakt, zijn casemanagers beschikbaar. De casemanagers zijn forensisch verpleegkundigen van de GGD. De casemanagers voor de minderjarigen zijn gedragsdeskundigen van de Bascule. De casemanagers ondersteunen het slachtoffer gedurende enkele weken en coördineren de benodigde zorg op forensisch, medisch en psychisch gebied. In 2019 zijn 230 acute slachtoffers door een casemanager geholpen.

Voor acute slachtoffers (de primaire doelgroep) is het CSG 24 uur per dag bereikbaar via het gratis landelijk telefoonnummer 0800 - 0188. Een slachtoffer dat zich rechtstreeks bij Bureau Zedenpolitie² meldt, wordt ook in contact gebracht met een casemanager van het CSG. Door deze zorg laagdrempelig aan te bieden, kan tijdig medisch preventief worden

ingegrepen en het ontstaan of verergeren van psychische klachten worden voorkomen. De grens van 7 dagen is belangrijk voor het veilig stellen van sporen. Na 7 dagen is de kans om sporen te vinden heel klein.

Slachtoffers bij wie het seksueel geweld langer geleden heeft plaatsgevonden, of personen uit het sociale netwerk en professionals, kunnen op werkdagen contact opnemen met een medewerker van de frontoffice van het CSG. Vragen worden telefonisch beantwoord en indien gewenst, wordt informatie gegeven over passende hulpverlening. In 2019 zijn 362 oproepen met de frontoffice geregistreerd.

In 2019 is overbruggende zorg geboden aan slachtoffers van seksueel geweld langer dan 8 dagen geleden met een actuele hulpvraag. Zij kregen enkele (telefonische) gesprekken aangeboden om de tijd te overbruggen tot de start van reguliere hulpverlening. In totaal hebben 51 personen hier gebruik van gemaakt.

In dit jaarverslag wordt een beschrijving gegeven van de personen die in 2019 contact met het CSG hebben gezocht. Deel I gaat over de personen die door een medewerker van de frontoffice te woord zijn gestaan. Deel II gaat over de personen die contact hadden met een casemanager. Deel III betreft het zorgaanbod voor slachtoffers die 8 dagen of langer geleden seksueel geweld meegemaakt hebben.

¹ Voor de leesbaarheid verder 'CSG' genoemd.

² Voor de leesbaarheid verder 'politie' genoemd.

Deel 1 - Oproepen frontoffice

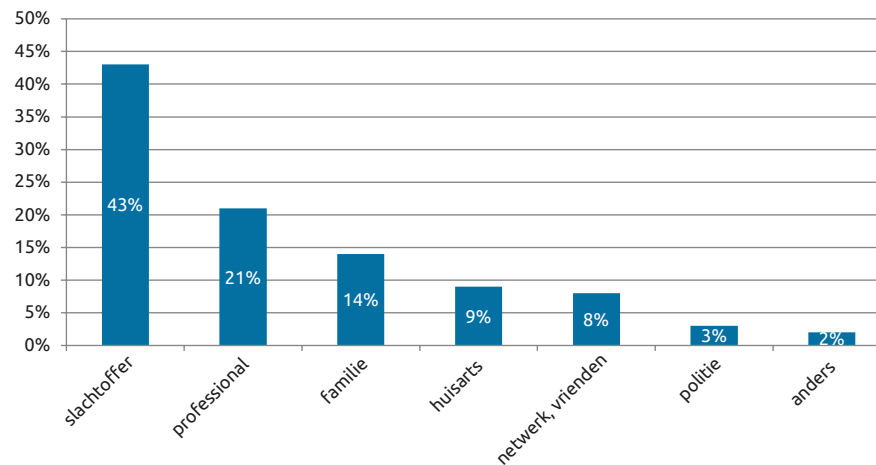
De CSG frontoffice is bereikbaar via het landelijke telefoonnummer 0800 – 0188. Bellers worden te woord gestaan door speciaal hiervoor opgeleide medewerkers van Veilig Thuis. Als er gebeld wordt over een verkrachting of aanranding die 7 dagen of korter geleden heeft plaatsgevonden, wordt de persoon direct in contact gebracht met een casemanager. Wanneer het geweld langer geleden heeft plaatsgevonden, zal de frontoffice medewerker de beller adviseren over passende hulpverlening.

In 2019 zijn er 526 oproepen bij het CSG Amsterdam-Amstelland binnengekomen. Informatie over 362 oproepen is geregistreerd. In 2018 waren dit 438 oproepen waarvan 328 geregistreerde gesprekken. Dit is voor het vierde jaar op rij een flinke toename.

De bellers

Van 344 bellers is bekend in welke relatie zij tot het slachtoffer staan. De grootste groep bellers zijn slachtoffers zelf (43%) maar ook professionals en vrienden of familieleden konden bij de frontoffice met hun vragen terecht.

1. Wie zijn de bellers? In percentages (n=344)

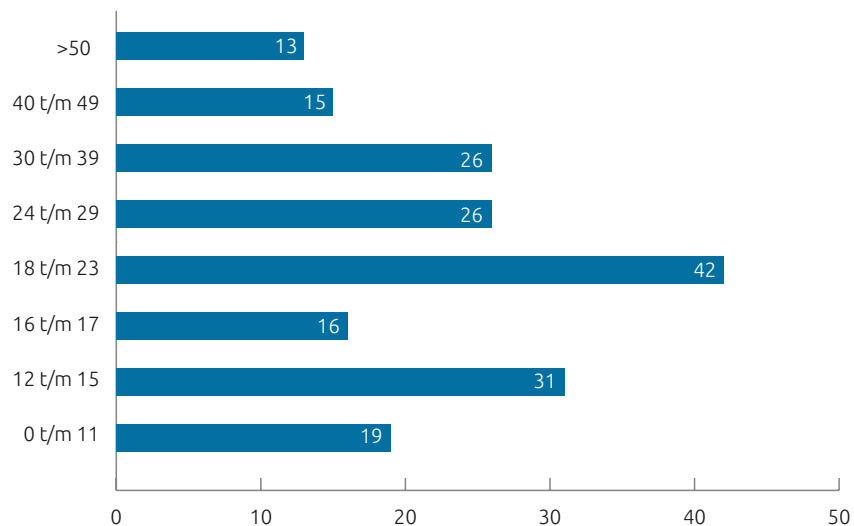
Gender slachtoffers

Bij 222 oproepen is de vermoedelijke genderidentiteit van het slachtoffer opgetekend. Bij 185 oproepen ging het om vrouwelijke slachtoffers, 37 keer om een mannelijk slachtoffer.

Leeftijd slachtoffers

Van 188 slachtoffers is de leeftijd bekend. Het jongste slachtoffer waarover gebeld werd was 1 jaar oud, het oudste 89 jaar. Meer dan de helft van de slachtoffers was 23 jaar of jonger (57%).

2. Slachtoffers waarover/waardoor de frontoffice is gebeld: aantallen per leeftijdscategorie (n=188)

Deel 2 - Casemanagement voor slachtoffers van acut seksueel geweld

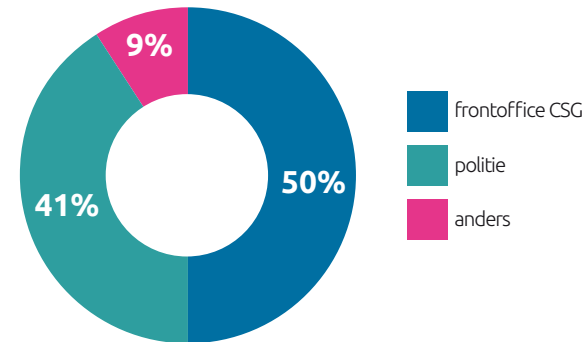
Casemanagement wordt aangeboden aan alle slachtoffers die 7 dagen of korter geleden seksueel geweld hebben meegemaakt en zich bij de politie of bij het CSG melden. Zij krijgen een vaste casemanager die hen begeleidt en indien nodig de hulp op forensisch, medisch, psychisch en juridisch gebied coördineert. Het uitgangspunt is dat iedereen recht heeft op zorg, ook als iemand geen contact wil met de politie of als er geen strafrechtelijk traject wordt ingezet.

In 2019 kwamen 230 nieuwe acute slachtoffers bij de casemanagers in beeld, waarvan 13 bij de Bascule en de rest bij de casemanagers van de GGD. Dit is een toename van 21% in vergelijking met 2018 (toen 190 nieuwe hulptrajecten, waarvan 11 bij de Bascule).

Contact via de frontoffice of via politie

197 maal is bekend hoe de slachtoffers met de casemanager in contact kwamen. 41% van de slachtoffers (81 personen), werd door de politie met een casemanager in contact gebracht. 50% (99 personen) meldde zich via de telefonische frontoffice van het CSG. Vergeleken met voorgaande jaren is het aantal aanmeldingen via de politie stabiel, maar is er een duidelijke toename (van 41%) te zien van het aantal aanmeldingen via de frontoffice.

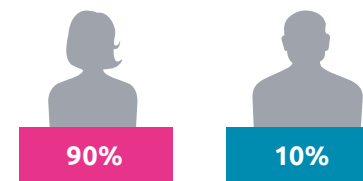
3. Via de frontoffice terecht gekomen bij de casemanager in procent (n=197)

Gender

De grootste groep slachtoffers waren meisjes en vrouwen: 208 van de 229 (90%).

4. Gender

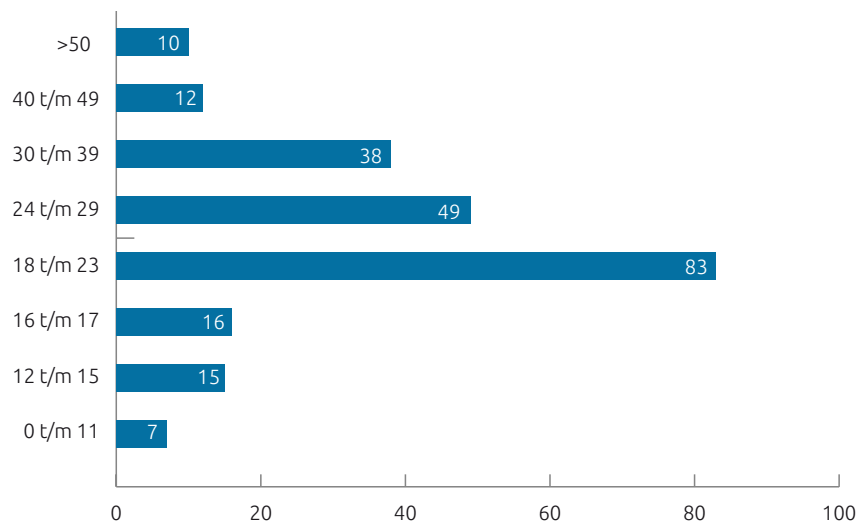

Leeftijd

Het jongste slachtoffer was 1 jaar en het oudste slachtoffer was 76 jaar. In de leeftijdscategorie 16 tot en met 23 jaar zien we de grootste groep slachtoffers terug (99 slachtoffers, ofwel 43%). Dit komt overeen met de bevinding uit diverse onderzoeken dat jongeren uit deze leeftijdsgroep het grootste risico lopen een verkrachting mee te maken.

In 2019 werden 13 minderjarigen onder begeleiding van een gespecialiseerde kinderarts in het AMC medisch (forensisch) onderzocht en werd het casemanagement door de Bascule geboden.

5. Slachtoffers met casemanagement: aantallen per leeftijdscategorie (n=230)

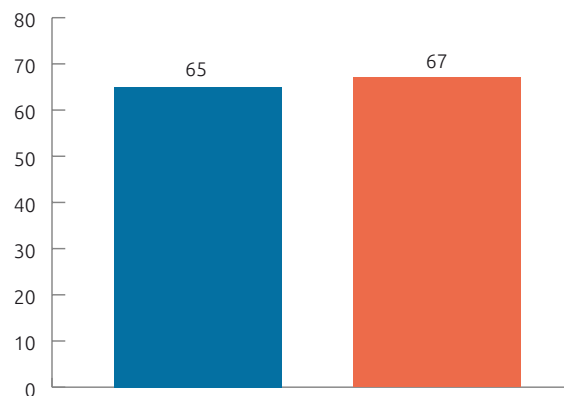
³ Waarvan 13 minderjarigen.

Betrokkenheid van de politie en forensisch medisch onderzoek (FMO)

Bij 198 van de 230 slachtoffers is geregistreerd of de politie betrokken was. Het grootste deel van deze slachtoffers had contact met de politie namelijk 129 personen (65%). Sommige slachtoffers zochten zelf contact met de politie. Anderen, in totaal 46 personen, werden door de casemanager met de politie in contact gebracht.

Van de 129 slachtoffers waarvan bekend was dat de politie betrokken was, heeft 67% ook een forensisch medisch onderzoek (FMO) gehad. Bij 83 personen werd dit onderzoek gedaan door een forensisch arts van de GGD³. Bij 3 minderjarige slachtoffers is dit uitgevoerd door het Nederlands Forensisch Instituut. Een FMO kan uitsluitend op verzoek van de politie worden verricht, en alleen als het slachtoffer hiervoor toestemming geeft. De casemanager ondersteunt het slachtoffer tijdens dit onderzoek.

6. Betrokkenheid van de politie en forensisch-medisch onderzoek (FMO) in procent

- % slachtoffers waarbij de politie betrokken was (n=198)
- % slachtoffers waarbij politie betrokken was én FMO is verricht door GGD Amsterdam/NFI (n=129)

Welk soort geweld?

In 184 van de 230 gevallen heeft de casemanager gedocumenteerd welk soort seksueel geweld het slachtoffer naar eigen zeggen heeft meegemaakt. Een vaginale verkrachting kwam het meest voor (55%).

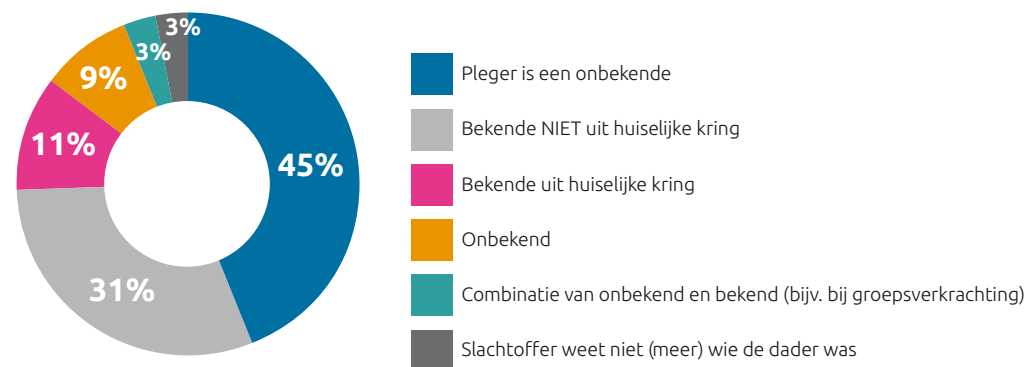
7. Soort geweld (n=184)

vaginale verkrachting	55%
orale verkrachting	16%
anale verkrachting	13%
penetratie met vreemd voorwerp	1%
betasten, geen penetratie	29%
hands-off (bijv. gedwongen naar seks of porno te kijken, sexting)	1%
gedwongen orale seksuele handelingen bij slachtoffer	5%
gedwongen manuele handelingen bij slachtoffer	4%
tongzoenen	10%

De plegers

Bij 196 slachtoffers was informatie over de pleger van het seksueel geweld beschikbaar. Bij 88 personen (dit is 45%) was de pleger een onbekende. Bij 60 personen (31%) ging het om een bekende niet uit huiselijke kring.

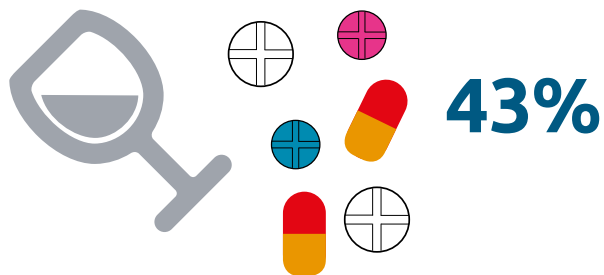
8. Categorieën plegers in procent (n=196)

Alcohol of drugs

43% van de slachtoffers geeft aan (vrijwillig of onvrijwillig) iets van alcohol en/of drugs te hebben gebruikt (gegevens beschikbaar van n=187 personen).

9. Alcohol en/of drugsgebruik tijdens delict (n=187)

Voorgeschiedenis

Een deel van de slachtoffers had al eerder (seksueel) geweld meegemaakt.

10. Voorgeschiedenis slachtoffers

	aantal	%	Aantal slachtoffers waarover informatie beschikbaar was
Eerdere hulpverlening voor traumaklachten	21	13,0	161
Eerder seksueel misbruik	36	18,8	191
Eerdere mishandeling	21	11,1	189

Al in zorg

53 personen waren al in zorg. Dit is 32% van de 168 slachtoffers waarbij dit is geregistreerd. De meeste slachtoffers die in zorg waren, waren al in beeld bij de GGZ, gevolgd door de jeugdhulpverlening en andere hulpverlenende instanties.

11. Al in zorg (n=168) 32% al in zorg

Woonplaats

Bij 166 slachtoffers was informatie over de woonplaats beschikbaar. Er kwamen 100 slachtoffers uit Amsterdam en 15 uit de Amstelland-gemeenten.

12. Woonplaats (n=166)

69% Amsterdam-Amstelland

23% overig Nederland

8% buitenland

Doorverwijzing naar vervolghulpverlening

De casemanagers hebben 47 slachtoffers doorverwezen naar vervolghulpverlening. Dit is voornamelijk traumahulpverlening. Als een slachtoffer al een eigen hulpverlener heeft, wordt hiernaar terugverwezen. Dit was het geval bij 14 slachtoffers. Andere slachtoffers zijn verwezen naar andere ketenpartners binnen het CSG, waarvan de grootste groep naar BRicht GGZ (23 personen). Andere slachtoffers zijn naar (GGZ) instanties buiten het CSG verwezen.

Juridische ondersteuning

Vanuit het CSG wordt ook juridische ondersteuning aangeboden. Juridische ondersteuning houdt in dat zowel de juridische haalbaarheid van een zaak, als de emotionele draagkracht die het van een slachtoffer vraagt in kaart wordt gebracht. Slachtoffers die bekend waren bij de casemanagers werden hiervoor in contact gebracht met een slachtofferadvocaat of Slachtofferhulp Nederland. In 2019 hebben 42 slachtoffers gebruik gemaakt van dit aanbod.

Deel 3 - Overbruggende zorg

Zorgaanbod voor slachtoffers 8 dagen of langer geleden

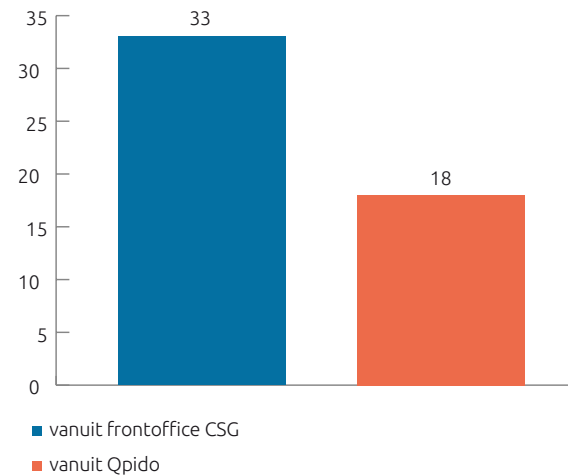
Slachtoffers van seksueel geweld waarbij het geweld 8 dagen of langer geleden plaats heeft gevonden, kunnen overbruggende zorg aangeboden krijgen. Deze zorg duurt maximaal 12 weken – de gemiddelde wachttijd tot men terecht kan bij een reguliere GGZ-instelling. Met dit aanbod wordt getracht het risico op PTSS te verminderen. Andere doelen zijn het voorkomen van lichamelijke klachten en ongewenste zwangerschappen en het verlagen van de drempel voor contact met de politie.

Het gaat over slachtoffers die behoefte hebben aan traumabehandeling, maar geconfronteerd worden met wachtlijsten voor de GGZ, of mensen die wel behoefte hebben aan hulp, maar (nog) niet weten of traumabehandeling aansluit bij hun behoefte. Jongeren tot 23 jaar krijgen een traject bij Qpido aangeboden en met cliënten vanaf 23 jaar wordt een aantal (telefonische) gesprekken met een gespecialiseerde frontoffice medewerker gevoerd.

Binnen deze overbruggende zorg wordt de hulpvraag verhelderd, psychoeducatie geboden en traumascreening afgenomen. Indien gewenst, wordt de cliënt begeleid naar vervolghulpverlening.

In totaal hebben 51 slachtoffers overbruggende zorg gekregen. 33 volwassenen vanuit de front office CSG en 18 jongeren vanuit Qpido. Ook hier is weer een forse toename te zien ten opzichte van het afgelopen jaar. Het aantal jongeren dat overbruggende zorg kreeg is zelfs verdubbeld (dit waren er 9 in 2018).

13. aantal trajecten overbruggende zorg

De waardering voor de geboden hulp is hoog. Aan 7 jongeren is door Qpido gevraagd een cijfer te geven voor de hulp. Het laagste cijfer was een 8,5 en het hoogste een 10.

14. Waardering zorg van Qpido (n=7) Cijfer tussen de 8,5 en 10.

"Ik wil je echt heel erg bedanken voor alles de afgelopen tijd. Heeft mij enorm geholpen!! Weet niet hoe ik er anders uit was gekomen."

Colofon

GGD Amsterdam, 2020

Tekst: Tina Dorn, Vera Schuller, Anouk Devens & Udo Reijnders

Vormgeving: reclamestudio Sjeep

Contact

Telefoon: 020 555 5888, email: csg@ggd.amsterdam.nl

Website: ggd.amsterdam.nl

Overname van de inhoud of gedeelten daarvan is – met bronvermelding – toegestaan.

OPENBAAR MINISTERIE

